

Suveajale üleminek märtsis suvesooja ei toonud

Autor

Ain Kallis

«Bõla zima i budet leto -? spasibo Stalinu za eto!» (Oli talv ja tuleb suvi, tänud Stalinile selle eest). Nii tänas rahvas kuuendikul maakerast tollast ilmavalitsejat pool sajandit tagasi. Millegipärast kummitab too loosung mind ikka ja jälle õhtuti telekat vaadates.

Kas on siis võimalik tõepoolest talvest suvesse hüpata? Kolmteist aastat tagasi see peaaegu õnnestus. Siis kestis kevad vaid kolm päeva ning suvine soojus saabus juba aprillis.

Klimatoloogilise kevade all mõeldakse teatavasti aega, kus lumi on sulanud ning ööpäeva keskmine õhutemperatuur on tõusnud pidevalt üle +5 kraadi. Suvi algab aga siis, kui keskmine õhusoojus ületab +13°.

Tänavu märtsis pidime rahulduma aga vaid kevadtalve ja varakevade nägemisega ? lumi kahanes väga aeglaselt. Kuu viimasel päeval oli maa paljas vaid õige vähestes kohtades, Kirde-Eestis püsis ligi paarikümne sentimeetri paksune lumi, isegi saared olid valged. Suusahundid said tänavu kõik maratoneid sõidetud, uisujänesed läbinud ka uue, Kalevipoja-nimelise jäätrassi Peipsil.

Jahe paastukuu

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis said kuu kokkuvõtted tehtud, selgus, et Eesti keskmine temperatuur oli ?-5,2°, seega kaks kraadi pikaajalisest keskmisest ehk normist madalam. Jahedaim kant oli Pandivere kõrgustik (Väike-Maarja ?-6,5°), märksa soojem oli saartel (Vilsandi ?-2,8°).

Nagu veebruariski paistis külma poolest silma esimene kümmepäevak, mis oli normist jahedam tervelt nelja kraadi võrra (-8,3°). Naistepäeva hommikul pidid kavalierid lilled paksult paberisse mässima, sest Kuusikul näiteks paukus paras pakane (-23,9°).

Suveaeg tõi varakevade

Sulad algasid kuu keskel, vihmad pärast teatripäeva. Sademeid tuli märtsis terake normist enam ehk 32 mm (norm 28 mm).

Kõige rohkem eraldati lund, lörtsi ja vihma tulevasele Euroopa kultuuripealinnale Tallinnale (50 mm), poole vähem sai provintslilik Ruhnu, seekordne riigi kuivim koht.

Päikesepaistet ? seda jagus märtsis eriti sisemaale. Tartus, tulevases Euroopa kultuuriagulis, oli päikest näha tervelt kolmandiku võrra rohkem kui keskmiselt. Ja kõrgustikel sätendas lumi otsekui Alpides.

Päeval, mil läksime ühes «progressiivse inimkonnaga» üle suveajale, st 26. märtsil, jõudis varakevad Kagu-Eestisse. Et lumi kiirelt sulama kukkus, ei pannud keegi tähele -? kõik olid ametis kellade keeramisega.

Muide, et see toiming oleks meeldivam, tehti Venemaal ettepanek minna suveajale üle mitte ööl vastu

pühapäeva, vaid juba reede pärastlõunal. Virisejaid oleks kohe palju vähem.

Aprillilt võib kõike oodata!

Aasta tagasi sai sama rubriik lapi vanasõna järgi peakirja «Aprilli ilm on kui tujukas naine». Hiidlaste hinnang keskmisele kevadkuule on isegi kergelt kohendatud kujul märksa mahlakam: «Aprilli ilm on kui lapse pepu, millele kunagi ei või kindel olla!»

Tõepoolest, nii on ka tänavu: viivuks naeratab päike, siis tuleb vastu vahtimist portsjon vastikut lörtsi või isegi lund. Maa ei kipu kuidagi üles sulama, teed on tükati talviselt libedad ning kevadiselt auklikud.

See ilma kahepalgelisus ajab kiruma nii pärismaalasi kui kaugelt saabunud linde, kes nõutute nägudega külmade väljade kohal tiirutavad. Aprilli keskpaigani on ilmataat tõrkunud meile korralikku soojalainet saatmast.